

ohana

PROJECTE UGANDA'24

OHANA, SOMRIURES PEL
MÓN

somriures pel món

ÍNDEX

• QUI SOM	01
• CARACTERÍSTIQUES PROJECTE UGANDA' 24	03
• INTRODUCCIÓ GENERAL	04
• RECURSOS HUMANS, MATERIALS I TECNICS	05
• LOCALITZACIÓ DEL PROJECTE	07
• DESCRIPCIÓ DEL PROBLEMA	08
• JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE	09
• OBJECTIUS I METES DEL PROJECTE	10
• ACTIVITATS PREVISTES	11
• VIABILITAT DEL PROJECTE	13
• RESULTATS ESPERATS	14
• PRESSUPOST APROXIMAT	15
• ANNEX	16

Qui som?

Ohana, paraula que significa Família, és el nom d'una entitat que hem creat una família catalana dedicada a l'odontologia amb l'objectiu de millorar la salut dental de les persones necessitades.

Aquest projecte va començar l'any 2008 en un viatge a la Índia de "turisme", en el que, en observar tantes desigualtats i necessitats, vam decidir implicar-nos en construir un món més just.

Vam començar a buscar maneres de contribuir a través del que nosaltres sabem fer: l'atenció odontològica. L'any 2009 iniciàvem un viatge cap a Senegal, el nostre primer projecte d'ajuda humanitària. De llavors ençà, l'equip d'Ohana hem diversificat les nostres actuacions en l'àmbit internacional organitzant projectes solidaris autogestionats a països com Ghana, Camerun, Rwanda, Uganda, Malawi i Argentina. Donada l'emergència de les persones refugiades a les fronteres europees, també vam formar part d'un projecte a Grècia durant l'hivern del 2016 i del 2021, per donar assistència odontològica a les persones refugiades.

Localment, des del 2014, oferim tractament dental gratuït a persones en risc d'exclusió social (a Polinyà), col·laborant amb diferents entitats com Càrites, la Parròquia de Santa Anna (Barcelona), Refugees Welcome, Terrasaharai, SabadellWilaia i la Fundació Pere Tarrés.

Ohana, somriures pel món, també ha participat en xerrades informatives i de sensibilització a les escoles de Polinyà, per tal de conscienciar els joves de les necessitats dels països en vies de desenvolupament i obrir així un camí de respecte cap a aquesta població i la seva problemàtica. Continuem estant oberts a la possibilitat de realitzar més actes de sensibilització local tant per joves com per adults, per tal d'explicar la realitat que coneixem.

Tanmateix, l'any 2020, durant la pandèmia ens vam encarregar d'esterilitzar les mascaretes que feien diversos col·lectius solidaris del poble (Polinyà).

Aquesta doble col·laboració, local i internacional, és el que per nosaltres li dona sentit a la nostra associació. Creiem en la importància d'ajudar també a qui tenim a prop.

Qui som?

La nostra ONG'D està formada per 4 professionals de la salut, Kira Franch (metgessa i odontòloga). Miquel Tort (protètic dental), Anna Tort (fisioterapeuta i auxiliar dental) i Sandra Tort (odontòloga). Cadascú desenvolupa unes tasques ben diferenciades per poder proveir totes les necessitats logístiques, administratives, de comunicació, etc.

Cap dels membres de l'associació rep una contraprestació econòmica per dur a terme aquestes tasques. L'única despesa en quant a personal que ha d'assumir Ohana, és la gestoria de Fundacions i Associacions, que s'ocupa de la comptabilitat de la mateixa.

Característiques Projecte Uganda '24

- **LOCALITZACIÓ DEL PROJECTE:** Districte de Luuka, República de Uganda
- **DATES DE REALITZACIÓ DEL PROJECTE:**
  - Inici: 24 de maig del 2024
  - Finalització: 02 de juny 2024
- **POBLACIÓ BENEFICIADA DEL PROJECTE:**
  1. Movilització diària de aproximadament unes 100 persones.
(Es calcula un total de 500 a 700 persones en total)
- **RANGS D'EDAT:** adults i nens a partir dels dos anys d'edat
- **INSTITUCIONS INVOLUCRADES:**
  1. Departament de salut del districte de Luuka
  2. Kiyunga Health Center IV
  3. Delegació a Uganda de la ONG Petits detalls
  4. Ohana, somriures pel món
- **COORDINACIÓ:** Maria Colom, càrrec petit detalls a Uganda
- **PRESSUPOST ESTIMAT:** 14.540€

Introducció Projecte Uganda' 24

El projecte d'Ohana a Kiyunga Health Center IV, és un projecte odontològic comunitari gratuït basat en la promoció, prevenció i tractament odontològic, que es desenvoluparà en un marc de conveni de cooperació mútua entre el Districte de Luuka i Ohana, somriures pel món.

A més a més, com a valor afegit i prioritari en aquest projecte, comptarem amb la participació d'un odontòleg de la zona per poder assegurar un "follow up" dels tractaments realitzats durant la nostra estada. Tanmateix, s'organitzaran sessions formatives amb els professionals del centre de salut (tant metges/ses, infermers/es com odontòlegs/es) per tal d'intercanviar coneixements que ens enriqueixin a tots.

Ohana, somriures pel món va realitzar també un projecte de salut bucodental l'any 2016 en el mateix centre de salut. Va ser un èxit tractant un total de 578 pacients.

En l'annex, aportem les conclusions del Dental Health Camp que Ohana va fer a Uganda juntament amb Petits detalls l'any 2016.

Recursos humans, materials i tècnics

El nostre equip de cooperants per dur a terme el projecte a Uganda està format per:

- **Kira Franch:** Metgessa i odontòloga
- **Tatiana Roman:** Odontòloga
- **Clàudia Martínez:** Odontòloga
- **Sandra Tort:** Odontòloga
- **Anna Tort:** Fisioterapeuta i auxiliar dental
- **Miquel Tort:** Protèsic dental

També comptem amb la col·laboració de :

- **Maria Colom**, responsable dels projectes locals de la ONG Petits Detalls.
- Govern local, representat pel Distric Health Officer (DHO) de Luuka, Uganda.
- Village Health Teams (VHTs), professionals de les respectives comunitats encarregats d'assistir al projecte, mobilitzar i conscienciar la població i actuar d'intèrprets.

Petits Detalls és una associació sense ànim de lucre que es dedica a promoure des de desembre del 2014 projectes d'ajuda humanitària i cooperació internacional a Uganda, un dels països més pobres i subdesenvolupats del món. Es tracta d'una associació que minimitza al màxim les seves despeses d'organització aconseguint així destinar més del 90% de les donacions als projectes. Realitzen la seva feina amb col·laboradors locals contractant, en les tasques de coordinació dels projectes, només a persones Ugandeses.

Recursos humans, materials i tècnics

L'associació divideix la seva tasca en dos projectes actualment: "Mupenzi Children's Home", un orfenat amb 40 nens/es i "Smiles for Luuka" un projecte comunitari centrat en el desenvolupament d'escoles locals.

Comptem amb dues maletes dentals portàtils que ens permeten dur a terme qualsevol tractament dental i així no limitar la nostra feina a extraccions dentals. Tanmateix, duem amb nosaltres una màquina d'higiene dental amb un aspirador portàtil per poder treballar sempre en un camp sec i sense dependre de les maletes dentals.

També portem tot el material fungible necessari, així com anestèsia i productes d'higiene dental.

Localització del projecte

Uganda és un país situat a l'Àfrica oriental que limita a l'est amb Kenya, al nord amb el Sudan del Sud, a l'oest amb la República Democràtica del Congo i al sud amb Rwanda i al sud-oest amb Tanzània.

Es troba a la regió dels Grans Llacs d'Àfrica. La part sud del país inclou una part substancial del llac Victòria, compartit amb Kenya i Tanzània. Té una població de més de **48 milions d'habitants**, dels quals 8,5 milions viuen a l'àrea metropolitana de la capital i la ciutat més gran, Kampala.

Més del 70% de la població del país viu a zones rurals i, tradicionalment, les principals fonts d'activitat econòmica eren l'agricultura i la pesca. Ara, però, el sector serveis representa el 48,1% del PIB i l'agricultura el 24,4%.

Uganda se situa en la **posició número 162 de 189 de l'Índex de Desenvolupament Humà** amb una puntuació de 0,516 , fet que classifica el país a la categoria de baix desenvolupament humà. Les dones tenen una mitjana de 5,8 fills i l'esperança de vida en néixer és de 60,2 anys.

Es tracta d'una població molt vulnerable socioeconòmicament. La mitjana d'anys d'escolarització entre adults és de 6,1, mentre que ara s'espera que els menors que neixen avui rebin una escolarització mitjana d'11,6 anys. Encara avui dia existeix una bretxa entre l'educació per als nens i l'educació per a les nenes, i aquestes són el sector més vulnerable. El **treball infantil arriba a xifres del 25,4% segon UNICEF**.

L'atenció odontològica d'Ohana, somriures pel món es realitzarà íntegrament a l'hospital **Kiyunga Health Center IV de Kiyunga**, en el districte de Luuka. Luuka es troba entre els districtes més desfavorits d'Uganda, sent el més marginat dins del Regne de Busoga.

Descripció del problema

En aquest hospital, l'únic en la zona, hi treballa un dentista de manera itinerant i irregular. L'educació en la salut bucodental és inexistent, no hi ha recursos suficients per poder dur a terme programes ni de prevenció ni de tractament continuat.

La **problemàtica odontològica** en aquesta població, donades les limitacions en recursos humans (un odontòleg esporàdicament) i materials, es relaciona amb una baixa cobertura d'atenció respecte a la demanda i el nombre de població.

Justificació del projecte

Amb aquest projecte es busca implementar accions de promoció i prevenció, diagnòstic precoç, tractaments oportuns i limitacions dels danys a la població del Districte de Luuka, ampliant la cobertura de les activitats que es desenvolupen a l'Hospital "Kiyunga Health Center IV".

Tanmateix aquest projecte té com a doble objectiu dur a terme la formació als professionals locals en tractaments odontològics actuals, així com proveir-los del **material** necessari perquè el puguin dur a terme.

Segons la OMS, les dolències bucodentals, tant en nens com en adults, tendeixen a ser més freqüents entre els grups pobres i desfavorits, tal i com és el cas de la majoria de la població destinatària d'aquest projecte. En aquesta població estan molt presents factors de risc com mala alimentació, tabaquisme, consum excessiu d'alcohol, determinants factors socials, així com malalties sistèmiques no controlades (per exemple, la diabetis).

En el marc de la seva finalitat altruista, **Ohana** desenvolupa accions a diferents parts del món orientades a millorar la salut bucodental de la població, facilitant l'accés odontològic en aquells llocs en els que es troba limitat per diferents factors, com és el cas d'aquesta comunitat.

Conscients d'aquesta situació, les **autoritats del districte de Luuka** assumeixen el compromís de destinar recursos a aquestes accions, els quals es veuran complementats per altres que aporti **Ohana** per aconseguir una millor cobertura, tant en la quantitat de persones que puguin accedir a aquest projecte, com per el tipus de prestacions previstes.

Objectius i metes del projecte

Objectiu general: ampliar la cobertura d'atenció odontològica de la població de Kiyunga durant la setmana del 24 de maig al 02 de juny del 2024.

Objectius específics:

1. Promoure hàbits d'higiene favorables a la salut bucodental en la població.
2. Prevenir pèrdues de peces dentals que es puguin tractar tant en pacients adults com en nens.
3. Incrementar el tipus de prestacions odontològiques brindades a la població reduint tractaments més agressius.
4. Reduir les complicacions donades per peces amb lesions actives.
5. Detectar precoçment la presència de lesions potencialment malignes en teixits tous.
6. Formar als professionals de la zona amb els coneixements odontològics necessaris.

Metes:

1. Augmentar la mitjana de cobertura d'atenció odontològica de la població de Kiyunga en el districte de Luuka en el Kiyunga Health Center IV.
2. Augmentar els coneixements sobre la salut bucodental de la població beneficiada del projecte per les xerrades motivacionals que es duran a terme.
3. Aconseguir que la majoria de la població presents a les xerrades informatives sobre prevenció i salut bucodental puguin dur a terme les tècniques apreses.
4. Realitzar com a mínim 2190 prestacions:
  - o 500 motivacions individuals (PROMOCIÓ)
  - o 20 segellats de foses i fissures en primers molars permanents (PREVENCIÓ)
  - o 100 aplicacions de fluor (PREVENCIÓ)
  - o 500 revisions de mucoses i teixits tous (PREVENCIÓ)
  - o 400 neteges bucodentals (ACTUACIÓ)
  - o 200 tractaments periodontals, raspats i allisats radiculars (ACTUACIÓ)
  - o 150 obturacions (ACTUACIÓ)
  - o 20 endodòncies (ACTUACIÓ)
  - o 300 extraccions (ACTUACIÓ)

Activitats previstes

PROMOCIÓ:

Es realitzaran xerrades motivacionals i informatives a nivell grupal a la població en general, juntament amb motivació individual a cada pacient atès. Comptem amb traductors locals per poder comunicar-nos correctament. Tanmateix, portarem raspalls de dents i pastes dentals per abastir a la població de recursos materials per poder seguir una bona higiene bucal.

PREVENCIÓ PRIMÀRIA:

Es realitzaran segellats de foses i fissures en els primers queixals permanents, aplicacions de fluor i neteges bucodentals, així com revisions exhaustives de la mucosa i teixits tous per la detecció precoç de lesions potencialment malignes. Comptem amb un membre de l'equip que és metgessa i odontòloga.

PREVENCIÓ SECUNDÀRIA:

Diagnòstic precoç i tractament oportú:

- Operatòria dental: tractament de càries, tractament de taca blanca, inactivació de càries, obturació de càries incipients i tractaments periodontals.
- Limitació del dany: restauracions amb material permanent, proteccions pulpars, endodòncies i extraccions dentals.

Activitats previstes

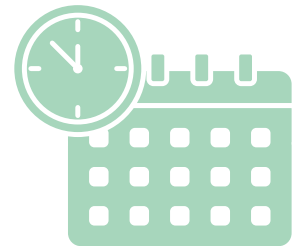
FORMACIÓ:

Es duran a terme sessions formatives amb els dentistes locals amb dos objectius:

- El professional local (odontòleg) assistirà a la consulta on estiguem actuant per tal de tenir constància de tots els tractaments realitzats i així poder fer un seguiment dels mateixos. Tanmateix intercanviarem amb ell/a els coneixements professionals que siguin necessaris.
- Es faran xerrades formatives a tots els professionals de l'àmbit sanitari interessats.

CRONOGRAMA ACTIVITATS:

- De 8h a 9h: FORMACIÓ
- De 9h a 13h: PREVENCIÓ PRIMÀRIA + SECUNDÀRIA
- De 13h a 14h: descans cooperants
- De 14h a 15h: PROMOCIÓ
- De 15h a 20h: PREVENCIÓ PRIMÀRIA + SECUNDÀRIA

Viabilitat del projecte

Per poder dur a terme una odontologia digne i ètica (bases del nostre projecte) disposem de **dues maletes portàtils que són equips dentals** que permeten la realització de qualsevol tipus de tractament odontològics (odontologia restauradora).

Tanmateix disposem d'un **equip d'higiene dental portàtil** per poder fer els tractaments preventius (higienes dentals) així com d'un **aspirador portàtil** independent dels equips dentals que permeten treballar simultàniament.

En el pressupost del nostre projecte afegim un **Raig X portàtil** ja que creiem que ens ajudaria molt en la detecció de determinades patologies.

L'Hospital "Kiyunga Health Center IV" ens proporciona l'espai necessari per poder realitzar còmodament els nostres tractaments.

Per poder acollir als pacients el temps que estiguin esperant el seu torn, ja que a Uganda durant la nostra estància serà època de pluja, contractarem el lloguer d'unes carpes protectores.

Per altra banda, per poder complir amb un dels nostres objectius d'aquest projecte, comptem amb la col·laboració del dentista local, que tindrà tota la informació de les històries clíniques de cada pacient per poder fer un seguiment de tots els tractaments que es realitzin. D'aquesta manera, podem assegurar una major viabilitat del nostre projecte de salut bucodental.

Resultats

Basant-nos en la col·laboració del projecte Smiles for Lukka amb la ONG Petits Detalls que vam realitzar l'any 2016 (Dental Health Camp), en el que es van poder atendre 578 persones (sent només dues odontòlogues), esperem uns resultats similars, tenint com a objectiu tractar unes 100 persones diàries, sent en aquest projecte 4 odontòlogues.

Tot i que estem preparats i equipats per realitzar qualsevol tipus de tractament, suposem que com hem vist en altres projectes en països amb vies de desenvolupament, la majoria dels tractaments realitzats seran exodòncies, higiene i revisions.

Aquest fet ve donat per el retard en l'atenció odontològica d'aquests pacients, que sovint és el primer cop que es visiten amb un dentista i l'avançat estat de les lesions dentals.

També esperem aconseguir la conscienciació sobre la importància de la higiene dental gràcies a les xerrades informatives i el material adequat (raspalls dentals, pastes dentals, col·lutoris...) que portem.

Tanmateix, creiem en l'èxit d'aconseguir un dels nostres principals objectius: la formació de professionals locals en determinats tractaments que els permetin fer el "follow-up" correcte dels pacients tractats.

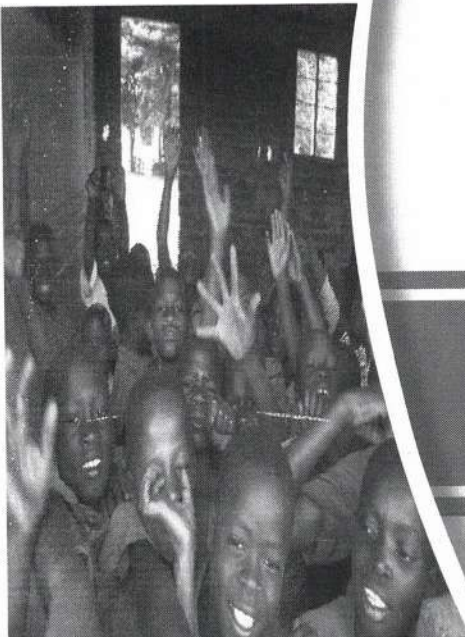
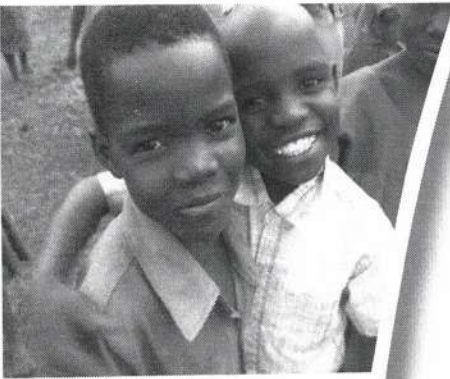

Pressupost aproximat

Descripció	Preu
Transport per a 6 cooperants: vols internacionals, desplaçaments interns i excés d'equipatge esperat	4.260€ (Vols internacionals 710€ x pers. + lloguer cotxe i gasolina 530€ + excés d'equipatge 300€)
Raig's X Portàtil: RAI0 X INTRAORAL PORTATIL DIOX- DIGIMED	3.500€
Protecció equips dentals, maletes especials	800€ (400€ x maleta)
Material odontològic fungible*	1.500€
Medicaments	500€
Lloguer carpes exteriors	105€ (15€ x dia)
Lloguer generador	105€ (15€ x dia)
Allotjament per a 6 cooperants	2.100€ (50€ x nit i persona)
Menjar sobre el terreny (1 àpat)	840€ (20€ x dia i persona)
TOTAL	14.540€

ANNEX

DENTAL	2
HEALTH	0
CAMP	1
	6

TDA

← PETITS DETALLS →

Introducción

Dental Health Camp 2016 fue un programa de cooperación humanitaria dentro del proyecto de Smiles for Luuka de Tabingwa Development Association (TDA) - organización local - y Petits Details. Fue llevado a cabo por Ohana, TDA y Petits Details; cuyo propósito fue concienciar a la población sobre la importancia de la higiene, repartir cepillos dentales, dentífrico y medicamentos, y proporcionar sanidad bucodental gratuita a los habitantes del distrito de Luuka, Uganda.

Luuka se encuentra entre los distritos más desfavorecidos de Uganda, y es el más marginado dentro del reino de Busoga. El programa se implementó en tres centros de salud - Kiyunga, Bukanga, Bukoba - y en un colegio del distrito - Tabingwa Primary School - para beneficiar al mayor número de pacientes posibles.

Dicha iniciativa empezó el 8 de Agosto del 2016 y concluyó el 24 del mismo mes. El esfuerzo se dividió en doce jornadas: cuatro días en Kiyunga, tres en Bukanga, dos en Bukoba, y tres en Tabingwa Primary School.

Un total de **578** mujeres, hombres, niñas y niños fueron tratados.

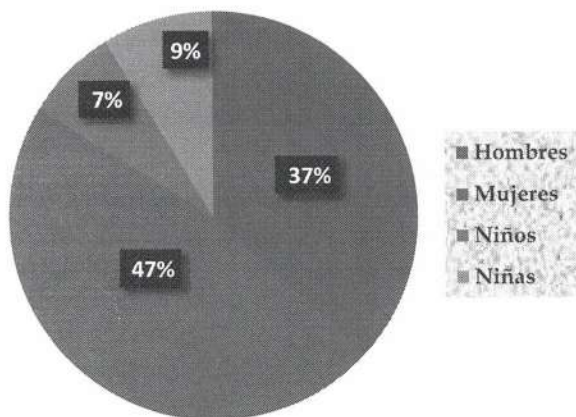
INFORME GENERAL

El proyecto Smiles for Luuka vela por el desarrollo de escuelas primarias y el bienestar general de la comunidad de Luuka mediante programas de educación y sanidad. Un ejemplo es Dental Health Camp 2016. A TDA y Petits Details se unió Ohana - organización española que ofrece servicios relacionados con la odontología de modo voluntario en países en vías de desarrollo - para posibilitar la ejecución y el éxito del campo de salud. Cabe añadir la colaboración del gobierno local, representado por el District Health Officer (DHO), y los Village Health Teams (VHTs): profesionales de las respectivas comunidades encargados de asistir al programa.

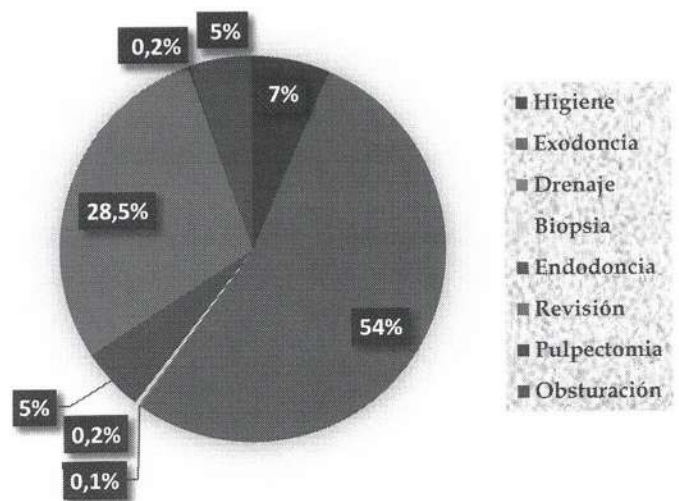
El equipo odontólogo estaba formado de cuatro voluntarios que realizaban los respectivos tratamientos. Contaban con la asistencia de dos enfermeras voluntarias - también encargadas de concienciar a los pacientes sobre la importancia de la higiene -, y

dos VHTs por centro de salud cuya función más importante fue la movilización y concienciación comunitaria, y actuar de intérpretes.

Los beneficiados del programa fueron:

División de los tratamientos gratuitos:

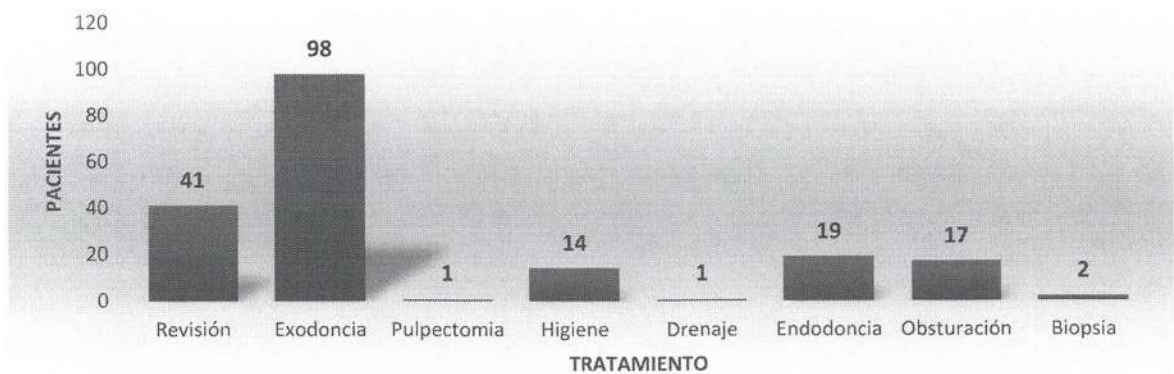
La media de edad de los pacientes es de 27'7 años.

Como se observa en la gráfica de los tratamientos, predominaron las exodoncias y las revisiones. Esto es debido a la necesidad, la voluntad de cada comunidad, y los medios disponibles de cada centro de salud - como se puede apreciar en el apartado de cada zona visitada.

En los cuatro lugares estratégicos donde se llevó a cabo el programa se concienció sobre la importancia de la higiene, se trataron medicamente si era necesario, se repartieron dentífrico y cepillos dentales, y se recetaron y proporcionaron los medicamentos adecuados de manera gratuita a todos los pacientes.

Kiyunga

El primer centro de salud que visitamos fue en Kiyunga, en el centro del distrito. Se beneficiaron 193 personas durante una estancia de cuatro días. Proporcionamos los siguientes tratamientos:

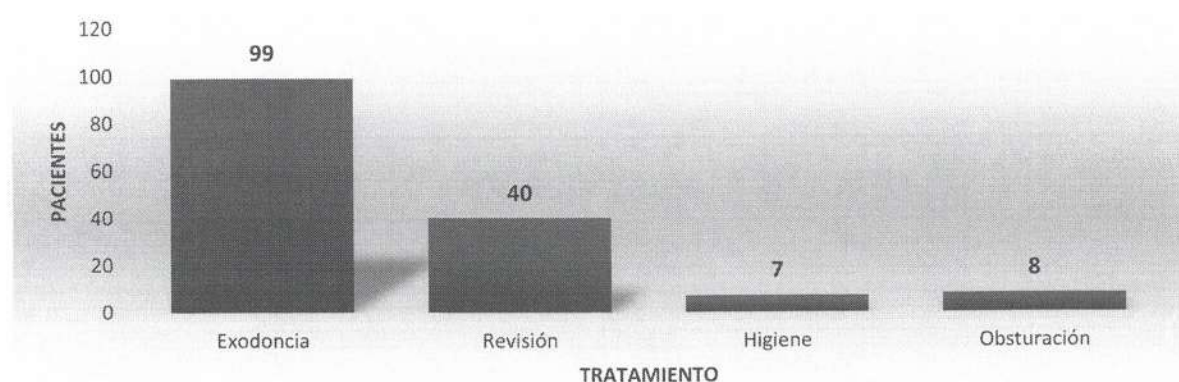
La media de edad de los 193 pacientes es de 34'8 años, veintiséis de ellos niños (menores de dieciséis años). Ciento veintitrés de las personas beneficiadas (64%) pertenecen al género femenino, los setenta restantes del total son varones (36%).

Bukanga

El segundo centro de salud se sitúa en Bukanga. Donde permanecimos tres días. Un total de 154 personas necesitadas recibieron tratamiento gratuito: setenta y un mujeres (46%) y ochenta y tres hombres (54%); treinta y cinco de los pacientes son niños y niñas. La media de edad es de 31'8 años.

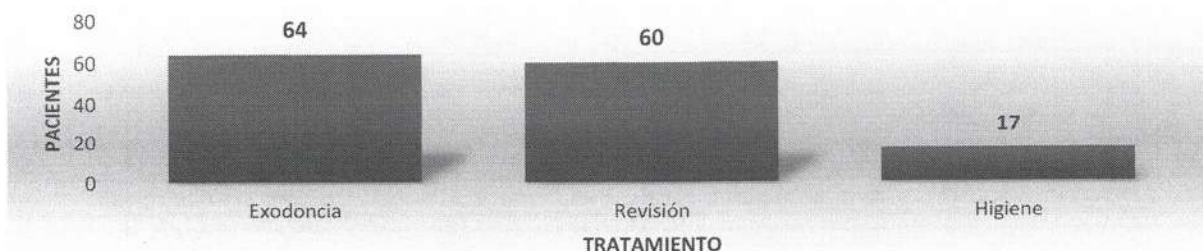
La labor se dividió en los siguientes tratamientos:

Bukoba

El último centro de salud que hospedó a Dental Health Camp 2016 está en Bukoba - la comunidad más pobre en el programa. Tratamos a 141 personas en tan solo dos jornadas. Del total de los beneficiados setenta y ocho son mujeres (55%) y los sesenta y tres restantes (45%) pertenecen al género masculino; dieciocho de los pacientes tratados son menores de dieciséis años. La media de edad es de 34'4 años.

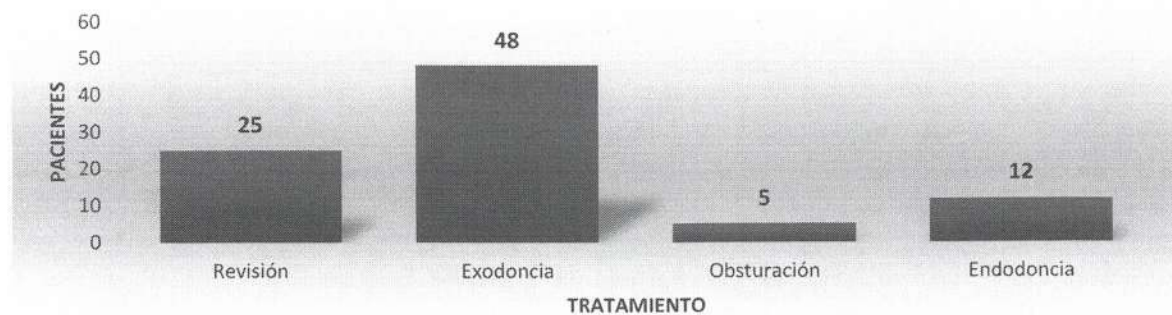
Se proporcionaron tres tratamientos:

Tabingwa Primary School

Tabingwa Primary School fue nuestra última visita. Se beneficiaron 90 estudiantes del colegio primario en un periodo de tres días. Fueron tratados cuarenta y cuatro niñas y cuarenta y seis niños, con una media de edad de 10'1 años.

A parte de la concienciación y la distribución gratuita tanto de dentífrico y cepillos de dientes como de medicamentos, nuestros servicios incluyeron:

CONCLUSIÓN

La evaluación de Dental Health Camp 2016 supera nuestras expectativas. Rigiendo como criterio el número de habitantes tratados, las zonas visitadas, el estándar demostrado por el equipo de odontólogos, y tanto la involucración como el feedback del gobierno y los habitantes de las comunidades beneficiadas.

A raíz de la evaluación el proyecto Smiles for Luuka considera realizar más iniciativas como Dental Health Camp 2016 en el futuro.

Pese a que puede que el próximo campo de salud no se centre en la sanidad bucodental, es de gran satisfacción e importancia haber hecho tanto bien en este ámbito: La higiene oral está muy descuidada en Uganda. Y los problemas de salud dental no solo afectan el bienestar de los dientes y las encías, sino que pueden originar cantidades de enfermedades infecciosas - sobre todo de tipo intestinal. Con la sanidad precaria que sufre Uganda, tales infecciones pueden resultar severas.

He ahí la necesidad crucial de una buena salud dental y la extensión de políticas de prevención por las cuales Dental Health Camp 2016 ha velado.

Molta gent petita, en
llocs petits, fent coses
petites, poden
canviar el món

www.ohanadental.org

ohana_dentistes